

A törvény generálisan és garanciálisan írja elő, hogy a társasági szerződésben a pótbefizetési kötelezettség előírásához mit kell pontosan meghatározni.

Ha a társasági szerződés nem felel meg e tartalmi követelményeknek, az e tárgyban társasági határozat szintén jogszabályba ütközik.

Alkalmazott jogszabályok: Gt. 120.§ (1) bekezdése

Győri Ítélőtábla Gf.V.20.034/2011/3.szám

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes törzstőkéje 19.880.000,- Ft., tagjai dr. H.-R. A.(törzsbetétje 15.900.000,-Ft), C.F.A. és a felperes (törzsbetétjük egyaránt 1.990.000,-Ft). Az alperes alapításától 2009. október 7-ig a felperes volt az alperes ügyvezetője, majd ezen időponttól kezdve C.F.A.

Az alperes társasági szerződésének 12. pontja szerint: „A társaság veszteségének pótlásához a taggyűlés a tagokat törzsbetéteik értékének 25 %-át meg nem haladó mértékű pótbefizetésre kötelezheti. A pótbefizetés a tag törzstőkéjét nem növeli. A veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a tagoknak vissza kell fizetni.”

Az alperes ügyvezetője 2010. szeptember 1. napjára taggyűlést hívott össze, a taggyűlési meghívó napirendi pontjai között szerepelt a pótbefizetés elrendelése. A taggyűlésen a felperes képviselője útján vett részt. Az alperes 2010. szeptember 1-én megtartott taggyűlésén a pótbefizetés elrendelésének megtárgyalására azért került sor, mert a 2010. június 30-i mérlegadatok szerint az alperes gazdálkodásának „eredménye” 3.628.000,-Ft veszteség volt. A taggyűlés a 2/2010.(IX.1.) számú taggyűlési határozatában megállapította, hogy a közbenső mérleg adatai szerint a társaság mérleg szerinti eredménye 3.628.000,-Ft veszteség. E határozat szerint a társaság pillanatnyi pénzügyi helyzete, gazdálkodásának nyereséges vagy veszteséges volta a 2010. július és augusztus havi könyvelési adatok ismeretének hiányában e napon pontosan nem állapítható meg, ezért a 2. napirendi pontként meghirdetett pótbefizetés tárgyában érvényes döntés nem, vagy csak feltételesen hozható. E bizonytalansági tényező miatt a pótbefizetés elrendelése kapcsán többféle alternatíva is felvetődött. Így felmerült az is, hogy a társaság a meghozandó határozatával elrendeli a pótbefizetés teljesítését, de azt feltételhez köti. E határozati javaslatot tárgyalta meg az alperes taggyűlése, és fogadta el 1789 db igen és 199 db nem szavazattal a 3/2010.(IX.1.) számú taggyűlési határozatát. Eszerint: „Az alperes taggyűlése a társaság veszteségeinek fedezetére a tagok terhére pótbefizetési kötelezettség teljesítését rendelte el akként, hogy az egyes tagokat terhelő pótbefizetés mértéke a törzsbetétjük 25 %-a, H.-R.A. tag esetében 3.975.000,-Ft, a felperes és C.F.A. tagok esetében pedig személyenként 497.500,-Ft. A tagok pótbefizetési kötelezettsége akkor áll be, amennyiben a társaság 2010. július és augusztus havi részletes főkönyvi kivonatának adataiból megállapíthatóan a társaság 2010. szeptember 1. napi állapot szerinti vesztesége a 2010. június 30-i állapot szerinti veszteség jelenleg ismert 3.628.000,-Ft összegével megegyezik, vagy attól 100.000,-Ft mértéket meghaladóan nem tér el pozitív irányba. A társaság ügyvezetője a 2010. július és augusztus havi

főkönyvi kivonatot köteles térítvevényes ajánlott postai küldeményként megküldeni a társaság valamennyi tagjának a pótbefizetési kötelezettség teljesítésére irányuló felhívással együtt, a tagok pedig kötelesek pótbefizetési kötelezettségüknek az ügyvezetői felhívás postára adásától számított 15 naptári napon belül eleget tenni.”

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a 3/2010.(IX.1.) számú alperesi taggyűlési határozatot. Arra hivatkozott, hogy a pótbefizetés elrendelésének időpontjában nem lehetett megállapítani a társaság veszteséges gazdálkodását. Rendelkezésre állt ugyan a 2010. június 30. napjáig elkészített mérleg eredménye, azonban az alperes tevékenységéből eredően a nyári szezon alatt tesz szert bevételének döntő részére. A Gt. a pótbefizetési kötelezettség megszegését szigorúan szankcionálja, emiatt aggályos az olyan fizetési kötelezettség megállapítása, amely e kötelezettséget nem konkrétan, hanem valamely feltétel bekövetkeztétől határozza meg. A társasági szerződés sem ad lehetőséget a feltételes pótbefizetés elrendelésére, ezért a határozat a Gt.120.§-ba és a társasági szerződés ezzel kapcsolatos rendelkezésébe is ütközik. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Gt.120.§-a alapján pontosan meghatározhatónak kell lennie, hogy milyen esetekben dönt a taggyűlés a pótbefizetés elrendeléséről. Ehhez képest az alperes társasági szerződése a pótbefizetés elrendelésének feltételeit hiányosan, nem a hivatkozott törvényi feltételeknek megfelelően szabályozza, így a társaság határozata ezért is jogszabálysértő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a keresettel támadott taggyűlési határozat sem a Gt., sem az alperes társasági szerződésének rendelkezéseit nem sérti. A Gt. arról rendelkezik, hogy a társasági szerződésben a taggyűlés feljogosítható a veszteségek fedezetére pótbefizetési kötelezettség előírására és meghatározza a pótbefizetés társasági szerződésben rögzítendő minimum szabályait. Semmi sem tiltja azonban, hogy a taggyűlés a pótbefizetési kötelezettség beálltát bizonyos feltételekhez – jelen esetben a veszteségei adott időpontban igazolható módon való fennállásához – kösse. Jogszabály tiltó rendelkezése hiányában a pótbefizetési kötelezettség beállta a taggyűlés határozatával szabadon meghatározható feltételhez köthető.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével az alperes 2010. szeptember 1. napján megtartott taggyűlésén hozott 3/2010.(IX.1.) számú taggyűlési határozatát hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 70.000,-Ft perköltséget. Határozatának indoklásában kifejtette, hogy a felperes a keresetét a Gt.45.§.(3) bekezdésébe szerinti határidőn belül terjesztette elő, ezért a megjelölt indokok alapján érdemben vizsgálta a határozat jogszerűségét. Rámutatott, hogy a társasági szerződés pótbefizetéssel kapcsolatos kikötése összhangban a Gt.120.§.(1) bekezdésével, a társaság veszteségeinek a fedezésére szolgál, elrendelésének feltétele a veszteség megléte. A támadott határozat meghozatalakor nem volt megállapítható a gazdálkodás eredménye, amit alátámaszt a támadott határozatot megelőzően meghozott 2/2010.(IX.1.) számú határozat is. Úgy hozta meg tehát az alperes taggyűlése a támadott határozatot, hogy nem rendelkezett adatokkal a gazdálkodás eredményéről. Az alperes maga is úgy ítélte meg a taggyűlési jegyzőkönyvből kitűnően, hogy a nyereség-veszteségre vonatkozó adatok ismerete

nélkül pótbefizetés elrendeléséről jogszerű döntés nem hozható, ennek ellenére arról dönteni kívánt, az ellentmondást úgy próbálva áthidalni, hogy a pótbefizetést feltételhez kötötte. Az elsőfokú bíróság osztotta az alperes álláspontját abban, hogy önmagában nem jogszabálysértő a pótbefizetés feltételhez kötött elrendelése, ezt tiltó rendelkezést a társasági szerződés nem tartalmaz. Nem volt így akadálya annak, hogy a társasági határozat a pótbefizetési kötelezettség beálltát a Gt.9.§.(2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk.228.§.(1) bekezdése szerinti felfüggesztő feltételhez kösse. Feltétel azonban csak valamilyen bizonytalan jövőbeni esemény lehet, de az olyan esemény, amely nem jövőbeni, hanem már megtörtént, de a felek azt nem ismerik, nem feltétel. A társasági határozat a pótbefizetési kötelezettség beálltát így nem feltételhez, hanem feltételezéshez kötötte. Az a körülmény, hogy az alperes a támadott határozat meghozatalakor nyereséges vagy veszteséges volt-e, olyan ténykérdés, amely már megtörtént, csak a felek erről még a mérlegadatok hiányában ismerettel nem rendelkezhetek. Attól azonban a feltételezés nem válik a Ptk.228.§.(1) bekezdése értelmében vett feltétellé, hogy arról az érintettek ismerettel nem rendelkeznek. A fentiek miatt a támadott társasági határozat a Gt. 120.§.(1) bekezdésével és a társasági szerződés kikötésével is ellentétes. Egyrészt, mert a határozat időpontjában a veszteség ténye nem volt megállapítható. Másrészt mert a veszteség későbbi megállapíthatósága és a fizetési kötelezettség hatályba lépésének e tényhez való kapcsolása pedig bizonytalan jövőbeni eseménynek nem tekinthető feltételezés volt.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a támadott társasági határozatban megállapított feltétel nem a veszteség megléte, vagy meg nem léte volt, hanem amint az a határozat szövegéből is kiderül, a határozat azt szabta feltételként, hogy a határozathozatal időpontjában pénzügy-számviteli szempontból még nem dokumentálható veszteség ténye beigazolódik-e avagy sem. Ebből következően nem az elsőfokú bíróság által értelmezett tartalommal, hanem a fenti értelemben volt a támadott határozat feltételhez kötött. Az elsőfokú bíróság maga is rámutatott, hogy bármilyen feltételhez kötött pótbefizetést elrendelő határozat önmagában nem jogszabálysértő. Amennyiben a fenti feltétel nem teljesült volna, vagyis a szeptember 1-i állapot szerinti veszteség a dokumentálás későbbi időpontjában nem igazolódik be, úgy a pótbefizetési kötelezettség sem áll be. Amennyiben a pótbefizetésre vonatkozó szabályokat a társasági szerződés tartalmazza, a fentieken túlmenően a pótbefizetés esetleges elrendelését egyetlen kritériumhoz köti, ami a veszteség megléte. Sem a Gt., sem a társasági szerződés nem csupán a Ptk. 228.§-a szerinti feltételhez kötést, hanem a bármilyen más értelemben vett feltételhez kötést nem tiltja, így a később igazolódott feltételhez kötést sem. A támadott határozat sem hivatkozott a Ptk.228.§.(1) bekezdésére, vagyis arra, hogy a határozat ilyen értelemben lett volna feltételhez kötött. Abban az esetben, ha egy társaság veszteséges, és a társasági szerződése veszteség esetére a pótbefizetésre kötelezés lehetőségét biztosítja, az adott társaság a tagjait minden további feltétel vagy megkötés nélkül, egyéb jogszabályba nem ütköző tetszőleges formában, vagy határidővel pótbefizetésre kötelezheti. A konkrét esetben ez történt.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Kiemelte, hogy a keresettel támadott társasági határozat meghozatalakor az alperes társasági szerződése nem pontosan tartalmazta a Gt-ben foglalt azokat a feltételeket, amelyek alkalmazásával pótbefizetést lehetett volna előírni.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tényállást helytállóan állapította meg, az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetértett, annak indokait azonban nem osztotta az alábbiak szerint:

Azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy önmagában nem jogszabálysértő a pótbefizetés „feltételhez” kötött elrendelése, ezt tiltó rendelkezést ugyanis sem a Gt., sem a társasági szerződés nem tartalmaz. Nem volt így akadálya annak, hogy a társasági határozat a pótbefizetési kötelezettség beálltát „feltételhez” kösse. Ebből következően azonban arra helyesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében, hogy ugyanakkor sem a Gt., sem a társasági szerződés nem kizárólag a Ptk. 228.§-a szerinti értelemben vett feltételhez kötést, hanem a bármilyen más értelmű „feltételhez kötést” nem tiltja. Nem ütközik ezért a perbeli társasági határozat sem jogszabályba, sem a társasági szerződésbe amiatt, mert határozat azt szabta a pótbefizetés elrendelésének feltételként, hogy a határozathozatal időpontjában pénzügy-számviteli szempontból még nem dokumentálható veszteség ténye utóbb beigazolódjon.

Ugyanakkor a felperes már a keresetlevelében is helyesen hivatkozott arra, hogy az alperes társasági szerződésének vonatkozó rendelkezése (12. pontja), nem felel meg a Gt. 120.§-ában írott törvényi követelményeknek.

A Gt. 120.§ (1) bekezdése generálisan, és garanciálisan írja elő, hogy a társasági szerződésben a pótbefizetési kötelezettség előírásához mit kell pontosan meghatározni, szabályozni. E jogszabályi rendelkezés eltérést nem engedő szabályozás, így a társasági szerződésben meg kell határozni a pótbefizetés legmagasabb összegét; a pótbefizetés teljesítésének módját; gyakoriságát, ütemezését; valamint a visszafizetés rendjét.

A pótbefizetés elrendelésére vonatkozó taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti perben pedig a fenti, a társasági szerződésből jogszerűen nem mellőzhető kötelező rendelkezések társaság általi megtartását kell vizsgálni elsődlegesen, figyelemmel a felperes kereseti hivatkozására is.

A konkrét esetben pedig az alperes társasági szerződése nem tartalmazza maradéktalanul a Gt. 120.§-ának (1) bekezdése szerinti kötelező jogszabályi előírásokat, feltételeket, így egyáltalán nem rendelkezik sem a pótbefizetés teljesítésének módjáról, sem annak gyakoriságáról vagy ütemezéséről, sem pedig a visszafizetés rendjéről.

Ebből következően pedig az alperes társasági szerződése nem felel meg a Gt. 120.§ (1) bekezdésében írott tartalmi követelményeknek, ezért a keresettel támadott társasági határozat a társasági szerződés vonatkozó rendelkezésének a jogszabályba ütközése folytán szintén jogszabályba ütközik.

Mindezek alapján az érdemben helytálló elsőfokú ítélet megváltoztatására törvényes lehetőség nem volt, ezért azt az ítéletábra – a fenti indokolásbeli kiegészítéssel és módosítással – a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.